

## **Graudkopības nozares apskats par 2016. gadu**

Ar ziemas rapša sējas termiņu ievērošanu 2015. gada augustā zemniekiem nebija problēmu. Tomēr laukos ar smagu granulometrisko sastāvu vai, veicot sēju bezaršanas tehnoloģijā, ziemas rapsis sadīga ļoti nevienmērīgi. Šajos laukos pēdējie rapši sadīga tikai septembra sākumā, kad nedaudz bija nolijis lietus. Šāda situācija visizplatītāk bija novērojama Zemgales reģionā, citos reģionos mazāk. Ziemošana rapsis bija gatavs.

Veiksmīgu ziemas labības sēju veicināja 2015. gada septembrī nolijušais lietus. Zemnieki sēja ziemcietīgas ziemas kviešu šķirnes – populārākās no tām bija ‘Skagen’ un ‘Edvīns’. Oktobrī sējumiem nedaudz sāka trūkt mitruma, bet siltais novembris ar nokrišņiem situāciju krasi uzlaboja. Lauki veiksmīgi sagaidīja ziemu. Ziemāji Zemgalē un Kurzemē 2016. gada pavasarī attīstījās ļoti labi. Salīdzinoši vēsie laika apstākļi nesteidzināja augu augšanu, bet gan nostiprināja to sakņu sistēmu, – graudaugi papildus ceroja, bet rapsis ieviesa spēcīgus pumpurus. Agrākajiem ziemas kviešiem jau laicīgi sākās stiebrošana. Mazu daļu ziemas sējumus nācās pārsēt dažos Vidzemes apgabalos.

Vasarāju sēja Zemgales un Kurzemes reģionos sākās salīdzinoši agri, līdz ar to bija ielikts labs pamats augstvērtīgām ražām. Citos reģionos vasarāju sēja notika ierastajā laikā.

Maijs nāca ar saulainu un sausu laiku lielākajā Latvijas daļā. Tas neveicināja vasarāju cerošanu. Lietus bija tikai Kurzemē un Zemgalē, līdz ar to vasarāji tur ceroja labāk. Turklāt Kurzemē un Zemgalē vasarāji bija sēti pāris nedēļu agrāk nekā citviet, tādēļ tie labi spēja izmantot pavasara augsnes mitrumu un attīstīties labāk. Augusts visā Latvijā nāca ar lielām lietavām. Vislielākās problēmas ar ražas novākšanu bija Latgalē un Vidzemē, kur lielā lietus rezultātā ražas cieta visvairāk. Šo reģionu zemnieki par lielāko problēmu minēja pārlietu nezāļainību, ko radīja ilgstošais mitrums, kā arī veldri, kura pēc augusta lietavām vairs nebija novācama. Lietavu dēļ dažviet graudi jau bija sadīguši vārpās uz lauka. Slikto laikapstākļu ietekmē lauksaimnieki pie pirmās iespējas novāca sēklas laukus.

Vidējais graudu apjoms, ko saimniecībās nāca kaltēt, veidoja aptuveni 75% no kopražas. Graudu mitrums ražas novākšanas laikā bija lielāks nekā parasti – attiecīgi ap 18–20% un vairāk.

**Oskars Balodis,**

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra  
Augkopības nodaļas vadītājs